

Název: **Střechové organizace a asociace v občanském sektoru na celorepublikové úrovni (Střešní organizace ve vztahu k veřejné správě)**

Autor: Jan Havlíček

Vedoucí práce: doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc.

Oponent: **Mgr. Bc. Peter Brezina**

Jan Havlíček předložil jako svou bakalářskou práci studii, jejíž „téma“ vymezil slovy „kvalitativně popsat střešní organizace a veřejnou správu v České republice a jejich vzájemné vztahy“ (str. 5). Nemusím snad příliš rozvádět, že splnit tento úkol se na 35 stránkách vlastního textu rozhodně nemohlo povést a autor se o to naštěstí vlastně ani nepokouší. Toto vymezení tedy budiž jenom první ilustrací nedotaženosti celé práce snad ve všech jejích rovinách (od roviny koncepční po finální jazykovou a technickou úpravu), která více než o čemkoli jiném svědčí o chvatu, v němž byla práce vypracována. Za další příklady, v nichž se tato neblahá okolnost projevuje, lze jistě pokládat „bezprizorní“ kusy textu vložené kdesi uprostřed výkladu (již na str. 6 jsou případy hned dva, situace se ovšem posléze naštěstí již takřka neopakuje) nebo naopak kusy textu či jednotlivá slova, která ve výkladu (omylem) chybí, a také nepřeborné množství gramatických a syntaktických chyb a překlepů.

Zpátky ale k vlastnímu obsahu práce. Je rozčleněna na 5 kapitol včetně úvodu a závěru, z nichž kapitola 4. obsahuje empirickou kvalitativní studii jedné zastřešující organizace a jejích členů. Dlužno říct, že i členění na kapitoly je zřejmě spíše důsledkem aktivity jakéhosi editačního šotka než-li záměrem: kapitola 3. je jistě součástí teoretické části práce, tudíž organicky kapitoly 2. nazvané Teorie, v níž ostatně přes přítomnost podkapitoly 2.1. schází podkapitola 2.2. (a jakákoli další). Úvodní kapitola se zabývá teoretickým vymezením a popisem zastřešujících organizací v neziskovém sektoru, v kapitole následující se autor věnuje veřejné správě a jejímu vztahu k nevládním neziskovým organizacím, zejména pak zastřešujícího

charakteru. Tyto dvě kapitoly tvoří teoretický základ (spíše ovšem teoretické jádro) práce.

Co k onomu „jádro“ říct? Jak sám autor přiznává, jde o „kompilát“ (str. 6) dosavadních poznatků z této oblasti (rozumí se oblasti zastřešujících organizací v neziskovém sektoru). Autor vychází zejména z prací P. Friče a M. Dohnalové, jakož i z několika diplomových a jedné seminární práce a jedné zprávy z výzkumu. Práci s touto literaturou lze vyčíst mnohé, zejména pak (jak se ostatně již výše stalo ve vztahu k celé práci) nekoncepčnost a nesystematičnost, a zajisté především samotný kompilační charakter valné části těchto dvou kapitol, nicméně považuji za potřebné zmínit takřka příkladnou práci citační, která opět hřeší jenom místy na onen pracovní chvat (třeba v případě odkazu na práci „Clark, 2005“, která není v seznamu použité literatury uvedena – str. 14).

Co se obsahu týče, necítím se povolán vyjadřovat se k vlastní teorii zastřešujících organizací, neodpustím si však jednu terminologickou výtku. Je nepochybné, že volba terminologie je (zvláště pak v oboru dosud nepřiliš rozvinutém) výsostným právem autora. Stejně tak je zjevné, že označení „zastřešující organizace“ je dlouhé a nemotorné. Jeho nahrazení výrazem „střecha“ ovšem budí rozpaky, zvláště pak ve formulacích typu „[v] tomto oddíle je [...] popsán vývoj a *současný stav střech* na našem území“ (str. 17, kurzíva PB). Navíc ani sám autor nedrží terminologickou jednotu a používá pojmy „střecha“, „střešní organizace“ a „zastřešující organizace“ promiskue. Přehlednosti práce to rozhodně nepřidává.

Vyjádřím se nicméně hlouběji k druhému subjektu zkoumaného vztahu, tedy veřejné správě. Právnicka opravdu zarazí věta „[z] právního pohledu se veřejnou správou ve společnosti [sic!] velmi obecně rozumí správa veřejných záležitostí, realizovaná jako projev výkonné moci ve státě, a to na základě zákonů a jejich provedení.“ (str. 23), uvozující podkapitulu Definice veřejné správy a politiky. Autor přitom tuto definici přebírá ze seminární (sic!) práce B. Hlamazňové, která sama zřejmě přejímá úvodní odstavce hesla Veřejná správa ve Slovníku českého práva (3. vyd., 2. sv., str. 1644an., autor P. Průcha). Pominu své „pražské“ výhrady k této „brněnské“ definici, nicméně i kdybych ji uznal za odpovídající, nelze nevidět, že se zcela míjí s tématem předložené práce. Autor totiž, ač by se to z neotesaných formulací z úvodu mohlo jevit jinak, nezkoumá veřejnou správu jako činnost, nýbrž jako instituce, resp. vztahy těchto institucí k zastřešujícím organizacím v neziskovém

sektoru. Definice vymezující veřejnou správu jako činnost, a to navíc docela kruhovým způsobem (správa je správa), mu v tomto úkolu nemůže být příliš platná. Nelze si přitom nepovšimnout, že ve větě „[v]eřejná správa zahrnuje činnost (vydávání správních aktů) a souhrn institucí, které tuto činnost přímo či zprostředkovaně vykonávají“ (str. 24) se onoho výše zmíněného rozlišení mezi veřejnou správou v materiálním či funkčním smyslu a veřejnou správou ve formálním či organizačním smyslu autor dotýká, nicméně tak, že jej spíše zamlžuje. Již jenom jako glosu na závěr dodám, že ona posledně zmiňovaná věta, jakož i za ní následující tabulka vymezující funkce veřejné správy (neznámo, ve kterém z obou zmiňovaných smyslů) , jsou převzaty z české mutace Wikipedie. Inu, chvat je vskutku znát.

Pokud jde o empirickou část, jedná se o případovou studii jedné zastřešující organizace a dotazníkový průzkum u jejích členů. Autor testuje pět hypotéz, z nichž ovšem jenom třetí a čtvrté nelze vyčítat jistou vágnost či triviálnost, a to pomocí pěti otázek položených v dotazníku členům oné zastřešující organizace. V hodnocení získaných dat je patrna snaha o objektivnost a přiměřený odstup od tématu (projevující se mj. také v kritickém hodnocení vlastních otázek ve světle provedeného výzkumu). Shrnu-li, empirická část nijak nenadchne, zvláště pak ne omezeným rozsahem a tedy i reprezentativností výzkumu, ovšem zásadní kritéria empirické studie splňuje a nemám k ní zásadnějších výtek.

Předchozí odstavce vyznívají místy vpravdě úděsně, a pravděpodobně by zejména odstavec věnovaný vymezování veřejné správy měl i příslušné fatální následky, pokud by ovšem bylo přesné vymezení veřejné správy pro předloženou práci nezbytné. Domnívám se ovšem, že tomu tak není. Práce totiž není tím, čím se prezentuje být. Není to studie o střešových organizacích a asociacích v občanském sektoru na celorepublikové úrovni, není to studie střešních organizací ve vztahu k veřejné správě, není to ani kvalitativní popis střešních organizací a veřejné správy v ČR a jejich vzájemných vztahů, který by se snažil „zjistit, nakolik se mění vztah státní správy (sic!) k neziskové organizaci, která je svým charakterem organizací zastřešující, oproti organizacím jednotlivým“ (str. 5). Po mém soudu se jedná o studii jedné zastřešující organizace a vztahů jejích členů k veřejné správě, to vše na pozadí obecných poznatků o zastřešujících organizacích v občanském sektoru a vztahy veřejné správy k nim, potažmo k celému občanskému sektoru. Studie je to omezená a nedotažená, plná nejrůznějších chyb a omylů již výše zmíněných, zcela zjevně

postrádající vyšší aspiraci. Domnívám se však, že prokazuje zvládnutí elementárních zásad humanitněvědního bádání včetně empirického výzkumu, práce s literaturou snáz i hůře dostupnou, jakož i citačních standardů ve vědě obvyklých. Domnívám se proto, že práce je způsobilá k obhajobě, navrhuji ji ovšem hodnotit na samé spodní hranici bodového rozptylu, tedy **20 body**.

Mgr. Bc. Peter Brezina

Praha, 13. června 2008